

Smedstorpssläktens medlemsblad 2006

Ordföranden har ordet

Det gångna året hade vi årsmöte lördagen den 21 maj i Stora Levene. Mötet inleddes med att vi samlades vid Sparlösastenen och lyssnade på ett föredrag av Karl Gustavsson från Vara om runstenar och ridvägar i Västergötland. Vi drack därefter kaffe med dopp i hembygdsgården strax intill och höll då också de sedvanliga årsmötesförhandlingarna. Efter själva årsmötet förflyttade vi oss till Levene äng där Johan Hesselmark gav oss en intressant guidad tur. Vi tackade Margareta Ramberg och hennes bror Claes-Göran Bengtsson för allt arbete med förberedelserna inför mötet.

Styrelsen samlades förra året den 24 oktober i Herrljunga hos Birgitta Larsson. Vi kom överens om att förlägga årsmötet 2006 till Alingsås lördagen den 20 maj med samling kl. 14.00 vid rådhuset. Vi börjar med en stadsrundtur under Arne Bengtssons ledning. Därefter dricker vi kaffe i rådhuset och har årsmötesförhandlingar. Arne lovade också att guida oss runt i rådhuset.

I det här numret av medlemsbladet skriver Arne Bengtsson, som är styrelserepresentant för Johanna-grenen, om sin far och farfar. Självt skriver jag några sidor om vår anmoder Helena Andersdotters morfar Måns Persson i Kärret i Hovs socken. I 2003 års medlemsblad presenterades Helena och hennes anor i två generationer dvs t o m hennes far- och morföräldrar. Tanken var att fortsätta med ytterligare en generation men jag körde fast rejält på Helenas morfar Måns Persson men lyckades efter några veckors forskning lösa knutarna. I årets artikel ger jag därför en kort beskrivning av hur jag kom fram till var Måns föddes och vilka som var hans föräldrar. Om någon vill ha fler detaljer så kontakta mig.

Smedstorpssläktens stamtavla revideras kontinuerligt. Jag är tacksam om ni skriver eller ringer till mig och berättar om förändringar i släkten.

Årsavgiften, som årsmötet fastställde till 50 kr, sätter Du som vanligt in på släktföreningens plusgiro, **4766274-7 "Smedstorpssläkten"**. Tänk på att ange ditt namn.

Och slutligen: glöm inte att vi har

ÅRSMÖTE

lördagen den 20 maj kl. 14.00
Samling vid rådhuset i Alingsås

Varmt välkomna

Rolf Gustafsson

Min far bakade aldrig sockerkaka

Så var rollerna förr i tiden

Några enkla funderingar av Arne Bengtsson

Om man ser tillbaka på en mansålder och kanske intresserar sej något för det som hände tidigare så är det fantastiskt hur mycket av människans villkor som ändrats. Inte bara yttre villkor som bostäder, arbete, inkomster och chansen att röra sej över världen o.s.v. utan också vårt inre liv. Rollerna inom familjen, information om vad som händer runt oss, utbildning som klargör sammanhang o.s.v. har ändrats väldigt mycket. När jag ska berätta något om gången tid så är det inte helhetsperspektivet jag vill ge utan mer ett udda foto från tiden då min far och farfar levde. Anknytningen till Smedstorpsläkten är min farmor som tillhörde Johanna-grenen.

När jag ska berätta om farfar så kretsar allt om livet på Skövde Stom i Vårgårda. Närmaste granne är Kullings Skövde kyrka och dess kyrkogård där många av släkten ligger begravda.

1844 köptes Skövde Stom av Bengt Svensson, min farfars far. Det var då gästgiveri på en dagsetapps avstånd från Göteborg mot Stockholm. 1863 befriades Skövde Stom från skyldigheten att vara "Gästgiveri". Bengt Svensson sålde den 23/2 1874 Skövde Stom till sin son August som tagit namnet Bengtsson och hans hustru Christina.

August var en man med idéer och viljestyrka. Han var förmyndare för Herman Sjöblom, en farbror som bodde på Skövde Stom och var dövstum. Alla de sju barn som fanns i hemmet fick därför lära sej teckenspråket och när far och vi gästade Skövde (Stom) så satt "Döven" och far och pratade genom tecken och rätt vad det var brast bäge ut i hjärtligt skratt.

Farfar August betraktades med misstro och förundran för han lät plantera skog på den del av Kesberget som hörde till gården. Skog hade väl inte något värde och hade det så, var den som planterat borta när det var avverkningsbart! 80 år senare vittnar många "anvisning för avverknings utförande" från skogsvårdsstyrelsen om att nästa generation njöt frukterna av Augusts tro på framtida värdet.

August var en stridbar man. Han var ofta i tinget och då kunde det gälla rågången mellan två gårdar eller om man "kvittat" vissa fordringar eller inte. Ofta sköts domen upp till nästa ting för man skulle infordra nya uppgifter eller höra nya vittnen.

1919 sålde August och Christina Skövde Stom till sonen Gustaf för 15000:-. Dessutom skulle Gustaf leverera 150 kg mjöl och 200 kg potatis pr år samt två liter oskummad mjölk pr dag. Dessutom övertog Gustaf ansvaret för "döven" Sjöblom på livstid. Gustaf var då ogift och hans syster Naemi fick fungera som husfru i hemmet. Hon var det närmaste en ängel som jag mött under mitt långa liv.

Vi besökte Skövde en gång varje år och då bjöds det alltid på punsch, även till oss barn. Om vi ville se när vi gästade Skövde så var det bara att slå upp postsparbanksboken för varje gång vi var där så satt antingen en enkrona eller tvåkrona i bankboken från faster Naemi.

1905 blev stugan för trång för min far Oscar och han sökte lyckan på andra sidan Atlanten liksom många andra svenskar då och tidigare gjort. Färden gick från Kristiania (nuvarande Oslo) och vidare till Hull i Storbritannien. Därifrån tog han och många andra svenskar

språnget över Atlanten. I vår familjebibel finns många tidningsklipp lagda där, som beskriver vilka faror och vedermödor som hotade alla som färdades över Atlanten.

Trots det så landade far så småningom i New York. Staden höll på att byggas och det var lätt att få arbete som byggnadsarbetare. Men när husen började bli svindlande höga och far hade tjänat ihop några dollar så beslöt han att han skulle arbeta sej över kontinenten till västkusten. Kanske skulle han kunna tjäna ihop dollar så att han kunde återvända till Sverige och köpa en gård.

Det första jobbet han hade när han sökte sej västerut var på ett sinnessjukhus. Där fanns en mycket stor och stark irländare som var "slagen i järn" fjättrad med järnkättingar, som han aldrig blev befriad ifrån. En gång hade han kommit fri och slagit ihjäl 11 man innan han övermannades.

Efter sju år och halvvägs till västkusten hade far arbetat ihop så många dollar att han borde kunna åka hem. Han arbetade då på ett sågverk och en dag när han gjorde ren sågen, startade den plötsligt. Far fick armen sargad och alla besparingar gick åt för att bota armen och läkarvård. Så det var bara att börja om och så hamnade han till slut i San Francisco, Kalifornien. Där körde han timmer med lastbil och det var inga små stockar som låg på flaket. Diametern var ofta mer än en meter och eftersom staden hade stora backar och bromsarna inte klarade dem så ställde man framhjulen mot de höga trottoarerna och på så sätt kunde farten minska.

Nästa stad som far sökte sej till var Seattle. Där öppnade han som han sa ett hotell men jag tror att det var en restaurang med en stor bar. Inför förbudsomröstningen vågade han dock inte ha den kvar utan sålde den och blev spårvägskonduktör.

Ute i Europa rasade första världskriget vid den här tiden. Amerika deltog på de allierades sida och många amerikaner kallades in för att kämpa för sitt nya fosterland. Far fick en inkallelse men när det var 11 dagar kvar då han skulle inställa sej så kom freden.

1920, trettioåttå år gammal, återvände han till Sverige för att förverkliga sin dröm om en egen gård. Nu hittade han sitt livs älskade, Ebba, och friade.

När Ebbas mor fick frågan sa hon att han kunde väl ta Anna som var fem år äldre. Får jag inte Ebba så får det vara, sa far och 1926 gifte sej Oscar och Ebba. De fick tre barn och drömmen om en egen gård blev också sann.

Helena Andersdotters morfar Måns Persson

av Rolf Gustafsson

Helena Andersdotter är Smedstorpssläktens anmoder. Hennes föräldrar bodde i Fröstorp Kronogården, Hovs socken, utom under några år kring 1780 då de brukade Jonstorp i Södra Björke socken, vilket förklarar varför Helena är född i Södra Björke. Helena var enda barnet och var 17 år då hennes far dog 1796. Hon var redan då förlovad med Carl Bengtsson från Smedstorp i Grude socken. De gifte sig två år senare och bodde fram till 1804 i Fröstorp Kronogården, där deras äldsta barn föddes. År 1804 flyttade de tillsammans med Helenas mor till Smedstorp i Grude socken. Helena födde 10 barn. Det yngsta barnet var endast 2 år då hennes man avled 1824. Hon flyttade då med barnen till Muskås i Grude socken och levde där som änka fram till sin död 1860.

I 2003 års medlemsblad fanns en artikel om Helena Andersdotters anor i två generationer som jag vill sammanfatta med följande lilla släktträd.

Johan Andersson g.m. Ella Jonsdotter f. c:a 1700 i Fröstorp d. 1768 Fröstorp	f. c:a 1707 d. 1767 i Fröstorp	Måns Persson g.m. Margareta Andersdr f. 1708 i Alboga sn d. 1787 i Kärret	f. 1714 i Hägdene, Molla d. 1785 i Kärret, Hovs sn			
Anders Johansson f. 1741 i Fröstorp, Hovs sn d. 1796 i Fröstorp	gift med	Britta Månsdotter f. 1750 i Kärret d. 1823 i Smedstorp, Grude sn				
Helena Andersdotter f. 1779 i Jonstorp, Södra Björke sn d. 1860 i Muskås, Grude sn	gift med	Carl Bengtsson f. 1773 i Smedstorp d. 1824 i Smedstorp				
1. Johanna f. 1798 Fröstorp	2. Fredrik f. 1801 Fröstorp	4. Gustaf f. 1807 Smedstorp	5. Maria-Stina f. 1809 Smedstorp	7. Anders-Jean f. 1814 Smedstorp	8. Anna-Lena f. 1817 Smedstorp	10. Johannes f. 1822 Smedstorp

I den här artikeln vill jag berätta hur jag gick tillväga för att få veta mer om Helenas morfar Måns Persson. När och var föddes han och vilka var hans föräldrar?

I utgångsläget kände jag endast till att Helenas mor hette Britta Månsdotter och var född i Kärret, Hovs sn, den 3/9 1750. I födelseboken får vi reda på att hennes föräldrar heter Måns Persson och Margareta Andersdotter.

Bouppteckningar kan vara en guldgruva för släktforskare. Därför brukar jag många gånger börja med att leta i registret för bouppteckningar. Det finns en bouppteckning efter Margareta Andersdotter och en efter Måns Persson år 1786 resp 1787. I bouppteckningarna får vi veta vad barnen heter och att sönerna Anders Månsson och Jonas Månsson har var sin halva av gården Kärret. I bouppteckningarna får vi också reda på att **Margareta avlider den 11/12 1785 och Måns den 18/5 1787.**

I dödböckerna anges under den andra halvan av 1700-talet även den avlidnes föräldrar. På så vis får vi reda på att Margaretas föräldrar heter Anders Jonsson och Britta Andersdotter. Men någon Måns hittar vi inte i dödboken för året 1787. Det är vad som inträffar ibland. Av någon anledning har prästen glömt att föra in dödsfallet i dödboken. Annars hade vi där fått reda på Måns ålder vid dödsfallet och vad hans föräldrar hette.

I det här läget vet vi i stort sett inget mer om Måns Persson än att han är far till Helena Andersdotters mor Britta. Det finns nu flera sätt att gå vidare på. Jag väljer att leta i vigselboken för Skölvene gäld som Hov är en del av. Där finner vi att **Måns och Margareta gifter sig den 6/5 1733 och att Måns är en dräng från Ljunga i Ods sn.**

Per är ett mycket vanligt namn och Måns inte helt ovanligt. Vi kan alltså inte utan vidare dra slutsatsen att det är "vår Måns" om vi träffar på en Måns Persson som vi tycker passar in. Det visade sig synnerligen besvärligt att spåra Måns Persson. Det kan synas enklare när vi väl har facit i hand eftersom vi då kan se i vilken ordning vi borde ha letat i de olika källorna. Den fortsatta framställningen är något tillrättalagd i det avseendet.

Vi vet att Måns Persson är en dräng som kommer från Ljunga i Ods sn då han gifter sig 1733. Med hjälp av mantalslängderna kan vi se att **Måns och Margareta bosätter sig i Ljunga** men att de **bor i Kärret i Hovs sn 1750**. Jag börjar därför med att studera födelseboken för Ods sn och finner en Måns Persson som föds i Ljunga 1696 och en annan som föds 1698. I vigselboken hittar jag att en dräng Måns Persson i Ljunga gifter sig med pigan Margareta Persdotter år 1737 och att de bosätter sig i Västra Sannum i Od. Så tydligen fanns det två Måns Persson i Ljunga 1737. Är det "vår Måns" som föds i Ljunga 1696 eller 1698?

Jag brukar i liknande fall gå igenom födelseboken minutiöst för att leta efter personer bland föräldrar och faddrar som möjligen kan vara släkt med personen som jag vill veta mer om. Efter ett par genomgångar av födelseboken och även vigselboken har jag fått ett ganska bra grepp om vilka som möjligen kan vara släkt med "vår Måns". Bland personerna med anknytning till Måns Persson noterar jag flera gånger en dräng Anders Persson i Örum. Eftersom Örum ligger i Alboga socken så tror jag att denne Anders eller Andreas, som han också kallas, är en bror till Måns Persson. Men det dyker också upp en Anders Persson i Ljunga som jag misstänker kan vara en bror till Måns. Att båda heter Anders förbryllar mig.

För att räta ut frågetecknen kring Anders Persson studerar jag mantalslängder och bouppteckningar. År 1775 finns en bouppteckning efter Anders Persson i Örum Västergården i Alboga socken. Där står det:

Åhr 1775 den 15 Martii ... hos Enkan dygdesamma Carin Bengtsdotter i Örum Wästerg. å all ... wed dess d. 16 nästl. Februarij aftledne Kiära man Anders Persson ... med hwilken hon i äkta sammanlefnad utij 30 års tid afl. 2^{ne} Barn, neml. sonen nemdemanen Wälförståndige Magnus Andreasson i Od Holmen, och dotteren Annika Andersdotter, netonde året gammal för hwilken såsom omyndig, till förmyndare föreslås den afl. Broderon, dannemanen beskiedelige Jonas Månsson i Kierret, ...

Vilken lyckoträff! Här blir vi upplysta om att **Anders Persson i Örum Västergården**

i Alboga socken är bror till Måns Persson i Kärret i Hovs socken. Vi vet ju att Jonas Månsson i Kärret är son till "vår Måns". Äntligen har jag efter åtskilliga dagar vid läsapparaten funnit något som visar sig bli ett genombrott. Det känns otroligt tillfredsställande.

Jag går nu vidare till Alboga sockens kyrkoböcker för att få veta mer om Måns bror Andreas. I dödboken hittar vi att Andreas i Månsagården (Örum Västergården kallas ibland för Månsagården) avlider den 15/2 1775 av bröstfeber, 62 år gammal. **Hans föräldrar uppges heta Per Olofsson och Anna Månsdotter.** Om uppgifterna stämmer så har vi nu fått veta vad Måns Perssons föräldrar hette. I födelseboken finner jag att Per i Månsagården har barnen Anders (1698), Börta (1700), Elin (1702), Måns (1708), Per (1710), Anders (1713) (något osäkert), Karin (1715) och Anna (1718). En titt i mantalslängderna visar att det endast finns *en* Per i Månsagården under de här åren men att det är samma Per kan vi ju inte vara helt säkra på.

Jag är nu tämligen övertygad om att vi har funnit vår Måns och hans syskon, men för att vara helt på den säkra sidan fortsätter jag med att göra anteckningar från Albogas kyrkoböcker om ovanstående personer. Bl a hittar jag i dödboken "1760 14/7 Pehr änkmän, 86, ålderdomssvagh., Månsag. Öhrum, [föräldrar:] Oluf Larsson, Karin Larsdotter". Kan detta vara Måns far? Det stämmer ju med att Anders Perssons i Månsagårdens far skulle heta Per Olofsson. Vi har en sådan tur att det finns en bouppteckning efter denne Per Olofsson i Månsagården. Den lyder

Åhr 1760 d 1 octob hölls inventarium på den quarlåtenskap efter gamble skraddaren Per Olufsson i Örum som afled i forleden Julij månad och blef ägendomen af undertecknade upptecknad och värderat som följer nembl.

En Brennewijnspanna förseglad står i Alboga Kiörka är med jern fram Wäger med hatt och pipa 10 mark utom öronen . . .

Gäld och skülld

<i>de fattiges andehl</i>	<i>3 [Sh]</i>
<i>till Andreas i Örum</i>	<i>22 [Riksd]</i>
<i>till Per i Hiertorp</i>	<i>6</i>
<i>till Joen i Galtholmen</i>	<i>2</i>
<i>till Måns i Kierret</i>	<i>4</i>
	<i>34 R 3 Sk</i>

Den öfriga ägendomen igenom lättande Byt emillan arfwingarna som alla äro möndiga.

[Undertecknat av] Andreas Persson i Wästergården i Örum.

Det brukar alltid vara så att barnen till den avlidne räknas upp i inledningen av en bouppteckning men så görs inte här. Däremot verkar det vara arvingar som Per Olofsson är skyldig pengar. Att Andreas och Måns är bröder vet vi och att de är söner till Per Olofsson (om vi ska tro vad som står i dödboken då Andreas avlider). Hjærttorp ligger i Öra socken och när Per i Hjærttorp avlider får vi veta att hans far heter Per Olofsson. Galtholmen ligger i

Ods socken och mantalslängden upplyser oss om att Joen heter Jon Larsson och Albogas vigselbok talar om för oss att drängen Jon Larsson från Iglaholmen i Od gifter sig med pigan Karin Persdotter i Västergården Örum år 1740. Nu kan vi med stor säkerhet säga att **Måns är född 1708 i Alboga, att hans föräldrar är Per Olofsson och Anna Månsdotter och att hans farföräldrar heter Olof Larsson och Karin Larsdotter.**

Vid det här laget har jag läst igenom kyrkböckerna för socknarna Od, Alboga och Öra ganska grundligt och har fått en mycket bra uppfattning om vilka som är syskon och syskonbarn till "vår Måns". När t ex Karin (Måns syster) och Jon får sitt första barn 1743 så döps det till Måns och bland faddrarna märks "*H. Maria i Hiertorp, Måns i Ljunga och dräng Anders Persson i Öhrum*". År 1748 döps nästa barn och bland faddrarna har vi "*Anders Pärsson i Ljunga, Anders Pärsson i Örum, pig. Brita Andersdotter (dotter till Anders i Ljunga) i Prästegården*".

Vi ser att allt faller på plats. Maria i Hjärttorp är naturligtvis Per i Hjärttorps fru, Måns i Ljunga är "vår Måns" och Anders i Örum är hans bror. Men 1748 har vi såväl Anders Persson i Ljunga som Anders Persson i Örum som faddrar. Vem är då denne Anders Persson i Ljunga?

Vi har nu fått bekräftat att Anders, Måns, Per och Karin är syskon. Per i Månsagården hade troligen ytterligare fyra barn. Med hjälp av vigselboken får vi reda på att Börta gifter sig med Hindrik Björkman men avlider på 1740-talet, att Elin gifter sig med Bengt Bryngelsson på Hov i Hovs sn. Elin avlider i december 1739 och det finns en bouppteckning efter henne som är mycket intressant. Den lyder

*Anno 1740 de 22 Januarij Blef i stöd af nya lagen uppteckning förrättad på Sal. Hustruns Elin Pährsdotters, hos dess efterlemnade man åboen uppå Håf Säterie Bengt Bryngelsson, omyndiga barn äro en liten son Lars Bengtsson och en liten datter Britta Bengtsdotter, til förmyndare för dem dess moderbröder **Måns Pährsson utj Liunga och Anders Pährsson i Måsslanda ...***

Här blev det verkligen dubbel bingo. Här får vi bekräftat att Elin och "vår Måns" är syskon men också att det finns en bror Anders i Mosslanda i Skölvene socken.

Vi får ge oss i kast med Skölvenes pastorats kyrkoböcker som också inkluderar Hovs socken där Måns sedan bosätter sig. I in- och utflyttningslängden för Skölvene pastorat kan vi läsa "*1746 utflötte ifrå Måsslanda Anders Pehrsson till Liunga i Odhs sochn*" och vidare "*[1746] samma åhr in Martjo inflötte ifrån Liunga i Odhs sochn Måns Pehrsson till sin Swärfader Anders i Kärret i Håfs sochn*".

Nu faller alltmer på plats. Anders Persson i Ljunga är verkligen en bror till Måns. Det innebär att **Måns har två bröder som heter Anders**, en i Ljunga och en i Örum. Brodern i Örum kallas flera gånger för Andreas. Det låter underligt att två bröder har samma namn men det förekom. Det är inte första gången som jag träffat på syskon med samma namn.

Jag har följt Måns far Per Olofsson i mantalslängden från 1699. Han kallas Per Persson i mantalslängden på grund av en felskrivning första gången han fördes in men jag skriver Per [Olofsson] eftersom Olofsson är hans rätta namn, vilket också bekräftas av Alboga sockens räkenskapsbok för år 1739. Här följer ett utdrag ur mantalslängden för några spridda år.

Örum Västergården (Månsagården) i Alboga sn

År	Gård	Namn		Marginalanteckningar
1675	Örum Västerg.	Måns Swen Joen	11- 11- 11-	
1699	Örum Västerg.	Per [Olofsson] Gustaf [Svensson]	1- 11-	Utf.
1700	Örum Västerg.	Per [Olofsson]	11-	
1723	Örum Västerg.	Per [Olofsson]	111-	Son Anders
1724	Örum Västerg.	Per [Olofsson]	1-1-	fattig, Son Måns
1725	Örum Västerg.	Per [Olofsson]	1-1	Son Måns
1728	Örum Västerg.	Per [Olofsson]	11-	Måns i Liedkiöping
1729	Örum Västerg.	Per [Olofsson]	111-	Son Pär
1731	Örum Västerg.	Per [Olofsson]	1-11	Son Pär, doter Elin
1744	Örum Västerg.	Anders Persson	1—	Modren död
1750	Örum Västerg.	Anders Persson	11-	

Vi kan nu ge följande sammanfattning. Måns Persson föds 1708 i Månsagården i Alboga socken och beger sig som nittonåring till Lidköping och flyttar senast 1731 till Ljunga i Ods socken. År 1733 gifter han och Margareta sig. De bor i Ljunga fram till 1746 då de flyttar till Kärret i Hovs sn och övertar gården efter Margaretas föräldrar. Deras tre äldsta barnen Anders, Jonas och Helena föds i Ljunga och det yngsta barnet Brita i Kärret. Måns avlider 1787 i Kärret nästan 80 år gammal. Måns föräldrar är skraddaren Per Olofsson och Anna Månsdotter i Månsagården i Alboga socken, hans farföräldrar heter Olof Larsson och Karin Larsdotter och han har följande syskon.

Syskon till Måns Persson:

Anders f. 1698 i Örum, bodde i Mosslanda i Skölvne sn, i Ljunga i Ods sn, i Heden i Alboga sn, g.m. Ingegerd Larsdotter, piga från Fullmarp i Skölvne sn

Börta f. 1700 i Örum, bodde i Hägdene i Hovs sn, g.m. Hindrick Björkman

Elin f. 1702 i Örum, bodde på Hovs säteri i Hovs sn, g.m. Bengt Bryngelsson, dräng från säteriet Hov i Hovs sn

Per f. 1710 i Örum, bodde i Hjärttorp Västergården i Öra sn, g.m. Maria Andersdotter, troligen piga från Hjärttorp Västergården i Öra sn

Andreas f. 1713 i Örum, bodde i Örum Västergården i Alboga sn, g.m. Karin Bengtsdotter

Karin f. 1715 i Örum, bodde i Iglaholmen i Ods sn, i Galtholmen i Ods sn, g.m. Jon Larsson, dräng från Iglaholmen i Ods sn

Anna f. 1718 i Örum (har inte hittat något mer om henne)